

Kruh a Fakulta architektury ETH vás zve na přednášku z cyklu *Švýcarsko-české inspirace*, který je spolufinancován z Fondu partnerství programu Švýcarsko-české spolupráce
ČT 6/11/2014, 19³⁰ Kino Světozor, Praha. Vstup zdarma.
www.kruh.info www.denarchitektury.cz

ANDREA DEPLAZZES

BOJIŠTĚ•ARCHITEKTURY
STRATEGIE•ODPORU

JOSEPH SCHWARTZ

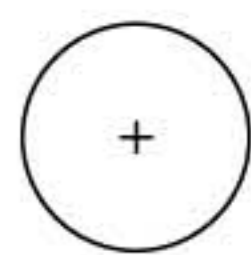
VIZUALIZACE•VNITŘNÍCH•SIL
PŘI•NAVRHOVÁNÍ•KONSTRUKCI

DARCH
Department of Architecture

ETH zürich

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

FAKULTA
ARCHITECTURY
ETH ZÜRICH

Andrea Deplazes je profesorem architektury a konstrukce na ETH Curych a zároveň partnerem v kanceláři Bearth & Deplazes Architekten. Toto dvojí působení se propojuje například v ikonické stavbě nové chaty ve výšce 2883 metrů nad mořem poblíž alpského ledovce Monte Rosa nedaleko Zermattu. Stavba dokončená v roce 2009 byla jedním z padesáti projektů, jež měly připomenout 150. výročí založení ETH. Práce na projektu začala již v roce 2003, kdy bylo na Fakultě architektury ETH zřízeno Studio Monte Rosa. Studio vedené profesorem Deplazesem bylo sestaveno z vybraných studentů ETH a architektů z kanceláře Bearth & Deplazes, kteří však spolupracovali i s dalšími studenty ETH jako i celou kancelář Bearth & Deplazes. Nová chata totiž neměla sloužit pouze běžnému účelu, tedy poskytnout přístřešek turistům, ale měla být také výjimečnou příležitostí pro výzkum udržitelné architektury v extrémních podmínkách silného větru, sněhu a častých zemětřesení. Po dobu čtyř semestrů v letech 2003–2005 si studenti museli poradit s návrhem stavby daleko od vsí infrastruktury, jež by však svým uživatelům poskytovala nejen dostatek pohodlí, ale i dostatek nezbytné energie a vody. Další rok pak zabral proces optimalizace návrhu, který urychlil a zároveň výrazně zlevnil samotnou stavbu. Výsledný návrh chaty s překvapivě dřevěnou konstrukcí, jejíž hliníkové a skleněné stěny září v pusté krajině, je tak pokračováním tradice alpských přístřešků a zároveň všem tradicím odporuje. Samotný Andrea Deplazes chatu označil za patrně nejlepší chatu v Alpách, a to ne kvůli použité technologii nebo výsledné formě, ale kvůli tomu, že se týmu architektů podařilo postavit budovu, jež odporuje dichotomiím jako konstrukce versus technologie nebo povrch versus konstrukce. Všechny komponenty tu spolu souvisí a je nemožné cokoli změnit bez toho, aby se musela změnit celá stavba. Chata tak tvoří mimořádně vyvážený celek.

Jak vyplývá z názvu přednášky, Andrea Deplazes představí v Praze nové projekty svého studia. Vedle již popsaného projektu nové chaty na Monte Rose stojí také za pozornost projekt rozšíření vinařství Gantenbein (2006–2007) u městečka Fläsch ve švýcarském kantonu Graubünden. Stávající vinařství bylo rozšířeno o prostory pro výrobu, skladování, jako i degustaci vína. Na návrhu cihelné fasády spolupracovalo studio Bearth & Deplazes s kanceláří Gramazio & Kohler. Mezi novější projekty studia Bearth & Deplazes patří nové ředitelství pojišťovny ÖKK (2012) ve městečku Landquart, federální trestní soud v Bellinzoně (spolupráce s Durisch + Nollí Architetti, 2013) a lázeňské, relaxační a sportovní centrum Ovaverva ve Svatém Mořici (spolupráce s basilejským studiem Morger + Dettli Architekten, 2014). Posledně jmenovaný projekt představuje kontrast mezi monumentálním, až zdrženlivým zevnějškem a složitou vnitřní prostorovou organizací. Ze starších projektů studia Bearth & Deplazes lze připomenout učitelství seminář v Churu (1997) nebo galerii současného umění v Marktoberdorfu (1998). Vedle těchto staveb stojí studio Bearth & Deplazes také za projekty mnoha pozoruhodných rodinných domů, jež jsou realizovány v různorodých materiálech — od dřeva až po sklovláknitý beton. Návrhy studia obecně vždy vycházejí z kontextu daného místa a vyznačují se smyslem pro nevtrávný detail, jenž neodpoutává pozornost od celku, ale naopak jej umocňuje.

Architektura je pro Andreu Deplazese prolínáním plánu a praxe. Ve svých publikacích ukazuje cesty od počátečních myšlenek ke konkrétním realizacím. Jednou z jeho nejúspěšnějších publikací je velká „příručka“ nazvaná Architektur konstruieren. Vom Rohmaterial zum Bauwerk. Ein Handbuch (Konstruování architektury. Od materiálu ke stavbě. Příručka, 2004), která vyšla německy ve třech vydáních a byla rovněž přeložena do angličtiny (Constructing Architecture: Materials, Processes, Structures; a Handbook, 2005). Z dalších publikací stojí za pozornost monografie o již v úvodu zmíněné nové chatě na Monte Rose New Monte Rosa Hut SAC — Self-Sufficient Building in the High Alps (Nová chata Švýcarského alpského klubu na Monte Rose — Energeticky nezávislá stavba ve vysokých Alpách, 2010). Studiu Bearth & Deplazes byly věnovány i dvě monografie, Bearth & Deplazes, Konstrukte / constructs (Bearth & Deplazes, Konstrukty, 2005) a loňská kniha Bearth & Deplazes, Amurs (Bearth & Deplazes, Lásky, 2013), která představuje devatenáct nejvýraznějších a neznámějších projektů studia vybraných samotnými architekty. Kniha s úvodem od Isa Camartina a fotografiemi od Ralpa Feinera a Tonatiuha Ambrosettiho byla vydána jako katalog k výstavě věnované studiu na ETH v roce 2013.

Andrea Deplazes se narodil v roce 1960 ve švýcarském Churu. Architekturu vystudoval v roce 1988 na ETH Curych. V tom samém roce založil spolu s Valentinem Bearthem architektonickou kancelář Bearth & Deplazes Architekten AG (od roku 2001 je jedním z partnerů také architekt Daniel Ladner) a taktéž začal přednášet na HTW (Hochschule für Technik und Wirtschaft / Vysoké učení technické a ekonomické) v Churu. Na HTW působil až do roku 1997, kdy se stal profesorem architektury a konstrukce na ETH Curych. V letech 2005 až 2007 pak Andrea Deplazes zastával funkci vedoucího katedry architektury na ETH. V roce 1994 se Andrea Deplazes stal členem Švýcarského spolku inženýrů a architektů SIA a o dva roky později také členem Federace švýcarských architektů BSA.

Joseph Schwartz působí jako profesor navrhování konstrukcí na ústavu architektury na curyšské ETH. Sám ale také provozuje vlastní inženýrskou kancelář Dr. Schwartz Consulting AG v městečku Zug nedaleko Curychu. Již při letmém pohledu na některé z projektů kanceláře je jasné, že mnohá odvážná architektura by bez konstruktérů, jako je Joseph Schwartz, byla nemyslitelná. Mezi takové projekty patří zejména ty, na nichž kancelář profesora Schwartze spolupracuje s předními švýcarskými architekty, jako jsou například Christian Kerez (např. bytová vila na Krönleinstrasse v Curychu, 2014), Dario Oechslí ze studia Stutz Bolt Partner (zastřešení autobusového terminálu na Bahnhofplatz ve Winterthuru, 2013), Valerio Olgiati (nové návštěvní centrum švýcarského národního parku, Zerne, 2008) nebo studia Graber & Steiger Architekten (rodinný dům v Aesch bei Luzern, 2012, nová spojující galerie horského hotelu Pilatus Kulm u Luzernu, 2011), Bearth & Deplazes Architekten (rodinný dům v Schaan, 2012), Romero & Schaeffe Architekten (Klinika Hoheneegg, Meilen, 2011). V minulých letech byla konstrukční řešení Josepha Schwartze dvakrát oceněna švýcarskou cenou Prix Acier (cenou pro ocelové konstrukce). Cenu získal za přednáškový sál Weichenbauhalle nového kampusu Universität Bern (studio giuliani.hönger — Lorenzo Giuliani, Christian Hönger, 2011) a za školu Leutschenbach v Curychu (architekt Christian Kerez, 2009), jež byla také nominována na European Steel Design Award (Evropské ocenění pro ocelovou konstrukci).

Ve své pražské přednášce se Joseph Schwartz pokusí odpovědět na otázku, jak vznikají stavby, u nichž není zcela jasné, jestli architektonická myšlenka předcházela konstrukci, nebo naopak. Profesor Schwartz k otázce přistoupí z pohledu inženýra a načrtne dvě století vývoje civilního inženýrství a jeho vědy, jakož i důsledky tohoto vývoje pro vyučování a samotnou architekturu. Plodná spolupráce mezi architektem a inženýrem může být podle Josepha Schwartze značně umocněna alternativním přístupem k vědecké bázi jejich práce. Tímto alternativním přístupem má profesor Schwartz na mysli přístup, jenž staví do centra pozornosti vizualizaci vnitřních sil. Tento postup profesor Schwartz ilustruje na řadě realizací, na nichž se sám významně podílel jako inženýr.

I jako profesor navrhování konstrukcí se Joseph Schwartz snaží svým studentům představit harmonickou spolupráci mezi inženýrem a architektem skrze prolínání stavební konstrukce a ideového návrhu. Důležitým faktorem tohoto přiblížení se či prolínání je grafická statika, vektorová geometrická ilustrace rozložení sil ve stavební konstrukci. Tento způsob znázornění zavedl již Carl Culmann (1821–1881), jeden z profesorů na ETH. Podobná ilustrace vědomostí o konstrukci skrze vizuální jazyk srozumitelný architektovi i na intuitivní úrovni však není hrubě zjednodušeným náhledem na vzájemné vztahy mezi architekturou a konstrukcí. Naopak, ilustrace tohoto typu je matematicky přesná a splňuje vědecké standardy inženýrství. Takováto metoda konstrukční analýzy taktéž umožňuje rozvoj celistvého porozumění interakce mezi formou a konstrukcí — jinými slovy porozumění vnitřním silám v samotné budově a stavební konstrukci, jež spoluurčují výslednou formu budovy. Joseph Schwartz je také spoluautorem řady příruček o konstrukčních řešeních jako Before Steel: The Introduction of Structural Iron and Its Consequences (Před ocelí: Zavedení železné konstrukce a jeho důsledky; s Mariem Rinkem, 2011), Design of Concrete Structures with Stress Fields (Navrhování betonových konstrukcí se zátěžovými poli; s Aureliem Muttonim a Brunem Thürlimannem, 2011) nebo Mauerwerk: Bemessung und Konstruktion (Zdivo: Návrh a konstrukce; s Brunem Zimmerlim a Gregorem Schweglerem, 1998 a 2012).

Joseph Schwartz se narodil v roce 1957. Civilní inženýrství vystudoval v roce 1981 na ETH v Curychu, kde také v roce 1989 získal doktorský titul. Jeho dizertační práce na téma nelineární stability cihelného zdiva a železobetonových sloupů byla oceněna stříbrnou medailí v rámci ETH. Roku 1989 začal Joseph Schwartz pracovat v inženýrské kanceláři Dr. R. P. Frey, kde se v roce 1991 stal spoluvlastníkem (nově Frey & Schwartz). V roce 2002 profesor Schwartz založil své vlastní studio Dr. Schwartz Consulting AG v Oberägeri, jež v roce 2006 přesídlilo do švýcarského městečka Zug. Studio se specializuje na konstrukční řešení staveb předních švýcarských architektů. Od roku 2008 působí Joseph Schwartz také jako profesor navrhování konstrukcí na curyšské ETH, kde přednášel již v letech 1990 a 1991 na katedře stavebního inženýrství a katedře statiky a konstrukce. Předtím přednášel na Zentralschweizerisches Technikum Luzern, Horw (1986), Interkantonaletes Technikum Rapperswil (1989–90) a na HTA (Hochschule Luzern — Technik & Architektur, 2001–2007).

